

Rapport van de Raad van Bestuur van Oikocredit-be cvso

Overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de statuten en het intern reglement

Waarom nu een statutenwijziging

De wet van 22 maart 2019 heeft een nieuw wettelijk kader gecreëerd voor alle vennootschappen, dus ook voor Oikocredit-be. Wij willen de nieuwe wet onmiddellijk aangrijpen om een einde te stellen aan een vervelende beperking uit de oude wet, die ook in onze statuten staat : onze aandeelhouders kunnen nu in de tweede jaarhelft niet uitstappen. We willen ook al langer de ingewikkelde regeling voor stemmen op de AV veranderen in het eenvoudige principe : voor elke aandeelhouder één stem.

De wet voorziet dat een vennootschap die haar statuten aanpast aan sommige bepalingen van de nieuwe wet, onmiddellijk onderworpen is aan alle nieuwe bepalingen uit die wet, en dat zijn er nogal wat.

- De oude wet legde heel wat zaken vast. Dat moest je dus in de statuten niet verder regelen. De nieuwe wet stelt nu op veel vlakken een standaardoplossing voor, waarvan je in de statuten kan afwijken. De statuten zijn daarom nu meer gedetailleerd.
- De wet voorziet duidelijke regels over de verantwoordelijkheid van de bestuurders, over mogelijke belangenconflicten van bestuurders, over de werking van de Raad van Bestuur en het verloop van de algemene vergadering. Deze regels zijn overgenomen in de statuten.
- De nieuwe wet voorziet meer transparantie over weigering of uitsluiten van aandeelhouders. Ook deze regels zijn overgenomen.
- Oikocredit-be is een erkende cv, en een sociale onderneming. Dat is van belang voor onze werking en we wensen dit statuut uitdrukkelijk te behouden.
- De wet regelt meer in detail de regels voor toetreding en uittreding. We zullen die organiseren in een maandelijkse cyclus, met vaste data. Daarbij wordt het ook mogelijk dat de aandelen overgaan naar een erfgenaam, in plaats van het bij overlijden uit te betalen.
- ...

Oikocredit-be zal door deze statutenwijziging geen wijziging aanbrengen aan haar activiteiten. Net zoals vroeger blijven wij de gelden die ons zijn toevertrouwd voorzichtig beleggen in aandelen van Oikocredit U.A., de Nederlandse coöperatieve die over heel wat landen verspreid méér dan één miljard kapitaal ophaalde bij 59.000 coöperanten. Ook onze interne werking blijft dezelfde, met dezelfde raad van bestuur en medewerkers, en dezelfde gedrevenheid.

We werkten samen met een extern adviseur die ons overtuigde om een geheel nieuwe set van statuten en een nieuw intern reglement op te stellen, die volledig beantwoorden aan alle bepalingen van de nieuwe wet.

Motivering van de wijziging in het voorwerp en het doel van de vennootschap

De nieuwe wet voorziet uitdrukkelijk (in artikel 6:1) dat de statuten dienen toe te lichten hoe de vennootschap voldoet aan behoeften van haar aandeelhouders, welke haar coöperatieve finaliteit is, en welke waarden ze daarbij hanteert. Zowel voorwerp, doel als waarden dienen dus uitdrukkelijk geformuleerd.

Artikel 4 van de oude statuten van Oikocredit-be omschreef dit doel nogal breed als :

“ zowel in België als in het buitenland, voor eigen rekening of voor derden, in participatie met deze laatsten, het stellen van verrichtingen in verband met het bevorderen van het belang van haar vennoten bij de realisatie van socio-economische projecten die haar worden voorgesteld door individuen of verenigingen.”

Maar het is van belang dat de statuten precies weergeven wat we doen, en waarom. Oikocredit-be kan gebruik maken van vele andere eigen teksten die in jaarverslagen of op de website opgenomen zijn, en die het doel van onze vennootschap precies omschrijven. Ook bij andere vennootschappen uit de groep vinden we inspirerende voorbeelden over doel en missie van onze activiteiten.

Daarom voorzien onze statuten nu in **artikel 3** :

“De vennootschap heeft hoofdzakelijk tot voorwerp, in het algemeen belang, een positieve maatschappelijke, ecologische en sociale impact te bewerkstelligen op de mens en de samenleving. Zij heeft de ambitie om mensen en gemeenschappen met lage inkomens te dienen door het verstrekken van leningen op redelijke voorwaarden aan partners, door directe investeringen, door schenkingen en door het garanderen van leningen, één en ander in overeenstemming met de eisen van verantwoord financieel beheer.

De coöperatie heeft tevens als voorwerp om haar vennoten een investeringsinstrument ter beschikking te stellen ter ondersteuning van arme mensen en gemeenschappen in landen met lage inkomens.

Zij heeft als missie om te streven naar sociale rechtvaardigheid door iedereen aan te sporen om verantwoord te investeren, en financiële middelen te verschaffen aan organisaties en instellingen die de kwaliteit van het leven van mensen met een laag inkomen in arme gemeenschappen van de wereld op een duurzame manier verbeteren.

De coöperatie doet dit hoofdzakelijk door aandelen te verwerven van Oikocredit U.A.. Deze Nederlandse coöperatie deelt dezelfde missie en waarden.

Bij de realisatie van dit doel beoogt de vennootschap een positieve maatschappelijke impact te bewerkstelligen. Zij beoogt niet om haar aandeelhouders een rechtstreeks of onrechtstreeks vermogensvoordeel te verschaffen, maar streeft door voorzichtig financieel beheer naar het behoud van haar vermogen en een bescheiden lange termijn rendement.”

Artikel 4 van de nieuwe statuten handelt over de waarden van de vennootschap. De wet legt op om deze waarden uitdrukkelijk te vermelden. Het artikel legt daarom vast dat de keuze voor de coöperatieve vorm niet zomaar gebeurde, maar dat we geloven in het belang van zelfredzaamheid,

verantwoordelijkheidszin, democratie, gelijkheid, billijkheid en solidariteit, en dit alles binnen de oecumenische gedachte

Deze uitdrukkelijke verwijzing naar de oorsprong en naar de naam van Oikocredit is nieuw op deze plaats, en vervangt de uitdrukkelijke verwijzing in het oude artikel 14.

De principes die Oikocredit be hanteert, in de eigen werking en in de relaties met haar aandeelhouders, en die ook gedragen worden in de werking van Oikocredit bij de financiering van projecten, worden ook opgenomen in ditzelfde artikel.

1. Vrijwillig en open lidmaatschap

De vennootschap staat open - zonder seksuele, sociale, raciale, politieke of religieuze discriminatie - voor alle kandidaat-aandeelhouders die aan de toetredingsvoorwaarden van artikel 7.2 voldoen en die haar missie, visie en waarden onderschrijven.

2. Democratische controle door haar aandeelhouders

Geen enkele aandeelhouder kan op grond van artikel 32 de meerderheid op de algemene vergadering verwerven, ongeacht het aantal aandelen in zijn bezit.

3. Economische participatie door de leden

Aandeelhouders van de vennootschap streven er via hun financiële inbreng naar dat de vennootschap hun aspiraties met betrekking tot het bieden van kansen aan ondernemende mensen in landen met lage inkomens kan waarmaken

4. Autonomie en onafhankelijkheid

De vennootschap is een zelfstandige organisatie die te allen tijde gecontroleerd moet kunnen worden door haar aandeelhouders. Indien de vennootschap akkoorden sluit met andere organisaties, inclusief overheden, of kapitaal aantrekt van externe bronnen, dan doet ze dat op een manier die de democratische controle door de leden en de autonomie van de coöperatie maximaal weet te waarborgen. Geen enkele externe belanghebbende kan de bovenhand krijgen in de besluitvorming.

5. Informatieverstrekking over de coöperatieve principes

De vennootschap brengt jaarlijks aan haar aandeelhouders verslag uit over hoe zij de coöperatieve principes in de praktijk brengt en over de maatschappelijke impact van haar activiteiten. Zij zal het coöperatieve karakter ook kenbaar maken via haar communicatiekanalen zoals haar website.

6. Samenwerking tussen coöperaties

Bij het aangaan van commerciële en andere relaties geeft de vennootschap de voorkeur aan coöperatieve partners. Tevens streeft ze ernaar om de coöperatieve beweging te versterken via samenwerking met lokale, nationale, en internationale structuren.

7. Aandacht voor de gemeenschap

De vennootschap werkt aan een duurzame economische en maatschappelijke ontwikkeling van de gemeenschap waarin ze actief is door via haar activiteiten in landen met lage inkomens in te zetten op financiële inclusie en projecten inzake hernieuwbare energie, duurzame landbouw en eerlijke handelsverhoudingen.

Overzicht van de belangrijkste wijzigingen in de statuten

Artikel 7 - Aandelen en aandeelhouders

De regeling waarbij elke aandeelhouder moet inschrijven op minstens vijf aandelen, vervalt. Hierdoor kan een breder publiek van kleinere – en eventueel jongere – aandeelhouders aangesproken worden.

Artikel 14 – Uittreding of terugname van aandelen.

De nieuwe wet bevestigt het absolute recht van de aandeelhouder om de terugbetaling te vragen van zijn inleg¹.

¹ artikel Art.6.120 § 1. Niettegenstaande andersluidende statutaire bepaling, hebben de aandeelhouders het recht uit de vennootschap te treden ten laste van haar vermogen. De statuten regelen de modaliteiten van dergelijke uittreding ...

De nieuwe tekst van de statuten luidt :

“De aandeelhouder kan de vennootschap verzoeken om zijn aandelen geheel of gedeeltelijk terug te nemen en dit gedurende het gehele boekjaar.”

Verder is voorzien dat het bestuursorgaan de uittreding of terugname niet alleen kan opschorten in toepassing van wettelijke bepalingen, maar ook

“... indien de verhandeling van aandelen van Oikocredit U.A. geschorst is of niet mogelijk is, ... of bijkomende informatie nodig is in verband met de waardering van deze aandelen”.

Artikel 16 van de statuten vult deze bepalingen aan in :

“De betaling van het scheidingsaandeel zal in de maand na het verzoek geschieden mits de aandeelhouder aan de contractuele verplichtingen ten aanzien van de vennootschap voldaan heeft”².

Deze regeling vervangt de oude wettelijke bepaling die uittreden enkel toeliet in de eerste jaarhelft, en het oude artikel 2 van het huishoudelijk reglement dat stelde :

“De vennootschap streeft er naar het teruggevraagde bedrag zo snel mogelijk terug te storten.”

De nieuwe regeling is afgestemd met een nieuwe regeling die binnen alle entiteiten van Oikocredit geldt, en waarbij elke maand alle toetredingen en uittredingen op gelijke basis behandeld worden. De regeling laat toe dat de raad van bestuur

“... zich schikt naar de wet en ... beschikt over de meest recente beslissing inzake de verhandeling van aandelen van Oikocredit U.A. en over de informatie die door Oikocredit U.A. in verband hiermee aan Oikocredit-be cvso bezorgd is” (artikel 2 van het nieuwe intern reglement).

Artikel 20 - Bestuur van de vennootschap

De wijze waarop de vennootschap bestuurd wordt blijft grotendeels ongewijzigd.

Artikel 14 van de oude statuten voorzag:

“De samenstelling van de raad van bestuur moet het oecumenisch karakter van de coöperatie weerspiegelen.”

Hierover stond in artikel 8.4 van het oude intern reglement ook:

“Bij zijn keuze van de voor te dragen kandidaten zal de Raad van Bestuur prioritair rekening houden met de nodige deskundigheid, maar daarnaast zal hij ook streven naar een evenwichtige samenstelling, onder meer inzake gender, landstalen en oecumene. De Raad van Bestuur wordt geacht actief bijkomende kandidaten te zoeken, indien er belangrijke onevenwichten dreigen te ontstaan. De raad van bestuur zal er naar streven meer kandidaten voor te dragen dan dat er te begeven plaatsen zijn.”

Nu luidt artikel 20 van de nieuwe statuten:

“Het bestuursorgaan incorporeert de waarden en de finaliteit van de vennootschap.”

Deze bepaling moet samen gelezen worden met artikel 6 van het nieuwe intern reglement :

“De Raad van Bestuur bestaat uit minimum vier en maximum twaalf bestuurders, die gezamenlijk, als

² En artikel 2 van het nieuwe intern reglement stelt : “De Raad van Bestuur beslist maandelijks tot terugbetaling en de terugbetaling gebeurt op de tiende werkdag van de maand die volgt op de datum van ontvangst van de aanvraag”.

college, het bestuursorgaan van de vennootschap vormen. De leden van de Raad worden gekozen op basis van hun deskundigheid. Ze engageren zich ertoe om voldoende tijd te besteden aan hun mandaat, door regelmatig de vergaderingen bij te wonen en actief bij te dragen tot de goede werking van de vennootschap. Ze zetten zich ook in voor de verdere uitbouw van Oikocredit.

Bij de samenstelling van de Raad wordt gestreefd naar evenwicht in gender en leeftijd, in de vertegenwoordiging van de regio's, en naar een voldoende band met de verschillende geloofsgemeenschappen zodat het oecumenische karakter van de vennootschap behouden blijft.

De Raad gaat periodiek na of haar samenstelling en werking beantwoordt aan deze principes, en beslist op basis daarvan over eventuele uitbreiding. Bij ontslag van een bestuurder kan de Raad een vervanger benoemen. De benoeming wordt op de eerstvolgende algemene vergadering ter bekrachtiging voorgelegd. De nieuwe bestuurder doet het mandaat uit van de persoon die hij vervangt."

Artikel 30 - Volmachten

Artikel 26 van de oude statuten voorzag:

"Elke vennoot mag zich doen vertegenwoordigen door een ander vennoot bij onderhandse volmacht; conform het document dat daartoe door de raad van bestuur wordt ter beschikking gesteld.

Bij wijze van uitzondering kan geen enkele vennoot aan de stemming deelnemen voor meer dan één/tiende van het aantal stemmen verbonden aan de aandelen die op de vergadering vertegenwoordigd zijn; dit percentage wordt op een twintigste gebracht indien één of meer vennoten de hoedanigheid hebben van een door de vennootschap in dienst genomen personeelslid."

Artikel 30 van de nieuwe statuten voorziet nu dat elke aanwezige aandeelhouder volmachtdrager kan zijn van maximum vier aandeelhouders voor zover het aantal stemmen dat een aandeelhouder kan uitbrengen, persoonlijk of als gevolmachtigde, niet hoger ligt dan tien procent van de stemrechten verbonden aan de aanwezige en de vertegenwoordigde aandelen.

De keuze om het aantal volmachten te beperken is ingegeven door de wens om het democratisch karakter van de beslissingen op de AV te bewaren.

Artikel 31 en 32 – Beslissingen van de algemene vergadering en stemrechten

De statuten voorzien nu dat elke aandeelhouder één stem heeft op de algemene vergadering. Dat geldt voor grote én kleine aandeelhouders en dat versterkt het democratisch karakter van onze werking.

Ook in het nieuwe regime wordt beslist bij eenvoudige meerderheid van de aanwezige of vertegenwoordigde aandeelhouders.

Een wijziging van de statuten, of een wijziging van het voorwerp, een aanpassing van de coöperatieve waarden en principes in de statuten en in het intern reglement en de beslissing tot ontbinding is pas geldig als ze met 3/4de van de geldig uitgebrachte stemmen wordt goedgekeurd.

Deze versoepeling (tegenover de 4/5de van vroeger) is nu in de wet voorzien. We maken er gebruik van.